

Till Konungen.

Styrelsen för Läröverkslärarnes Riksförbund tillåter sig härmed att fästa Eders Kunglig Majestäts uppmärksamhet på följande förhållanden, som sedan länge med alltmera framträdande kraft varit föremål för enligt styrelsens mening berättigade klagomål från de närmast intresserade - Läröverkslärarnes - sida.

Under åtskilliga decennier har det stått klart för statsmakterna, att undervisningen vid de allmänna läroverken icke utan vidare kan bedrivas med framgång, om lärna efter sin en gång genomgångna utbildning, vid universitet, högskolor eller seminarier eller vid provårsläroverk, helt och hållet hänvisas till att för sin läraregärning nöja sig med den förvärvade summa av kunskaper, som de samlunda vid tillträde av statstjänsten förfoga över.

Det är ju även vid en ganska ytlig kännedom om förhållandena inom skolans område utan vidare uppenbart, att något därutöver kan vara behövt för att icke undervisningen snart nog skall undergå en relativ sänkning i kvalitet.

Dels bör det observeras, att vetenskapen inom den tid, som förflyter mellan en lärars inträde på lärarebanan och hans sista tjänsteår före inträdet i pensionsåldern, åtminstone inom vissa av skolans läroämnen kan göra så avsevärda framsteg, att det är så gott som oundgängligt för läraren att få tillfälle att taga del av dessa framsteg för att icke undervisningen skall bli fullkomligt antikverad i vissa avseenden. Detta gäller framför allt de naturvetenskapliga ämnena.

Dels kan man i vårt land icke räkna med att de framsteg i pedagogisk riktning, som göras i de stora kulturländerna, skola komma vårt lands undervisning till godo i önskvärd utsträckning, om lärarna skola vara hänvisade att uteslutande vinna kontakt med utlandet genom facklitteratur. Den personliga erfarenheten måste på detta område tillerkännas större värde än vad som kan uppnås genom än så uppmärksamma studier i tidskrifter.

Lika litet kan man förbise den omständigheten, att de stora framsteg, som gjorts i fråga om undervisningen i moderna språk i våra läroverk, i hög grad möjliggjorts därigenom att lärarna i dessa ämnen fått tillfällen att komma i kontakt med det levande språket. Det säger sig självt, att den en gång vunna kunskapen härvidlag icke kan vidmakthållas annat än genom fortsatt kontakt av denna art.

Slutligen måste även hänsyn tagas därtill, att undervisningen under tidernas lopp då och då omväxlas eller tillökas på ett sådant sätt, att lärarna själva oavvisligen måste på det ena eller andra

sättet komplettera sin kunskaper på de sålunda tillkomna, nya kunskapsområdena för att kunna lämna en något så när acceptabel undervisning i alla de ämnen, som förekomma inom skolan och vilkas tillkomst icke vid deras inträde på lärarebanan kunnat förutses.

För att tillgodose de legitima behov av fortbildning eller utbildning, som således förelegat, hava statsmakterna beviljat anslag till kurser för läroverkslärare i naturvetenskapliga ämnen / varvid hänsyn bl. a. tagits därtill, att sådana ämnen som geologi, astronomi och bokföring icke med nödvändighet måste ingå i de akademiska examina, som krävas för behörighet till adjunktstjänst vid allmänt läroverk, under det att undervisning automatiskt måste bestridas av lärare redan å realskolans stadium i nyssnämnda ämnen /, vidare även till pedagogiska studieresor, särskilt för språkstudier, samt för andra med undervisningen sammanhängande studier.

Under ett mindre antal år, då det statsfinansiella läget ansågs särdeles prekärt, indrogos dessa anslag så gott som fullständigt. Sedermera ha ånyo anslag för språklärare beviljats, ehuru med reducerade belopp, liksom även ett mindre anslag för allmänna pedagogiska eller icke-språkliga studier beviljats, företrädesvis för lärare vid provårsläroverken.

Enligt Styrelsens mening riskeras stora värden, om denna njugethet med anslag kommer att fortfara, sedan det icke längre kan sägas, att exceptionella omständigheter föreligga, som motivera ett tillfälligt frångående av de synpunkter, som varit bestämmande vid tillkomsten av de anslag, vars frånvaro här påtalas.

Många omständigheter synas Styrelsen tvärt om tala för att tiden nu är inne att återigen tillgodose dessa en gång dock såsom fullt legitima förklarade behov av stöd från statsmakternas sida. Styrelsen skulle i detta sammanhang vilja framhålla följande omständigheter.

Behovet av anslag till specialkurser är väsentligt större nu än då det senast lämnades, all den stund nu ett ganska stort antal lärare inträtt på lärarbanan och alltjämt äro i avsaknad av utbildning inom viktiga områden, där de satts att undervisa, och likaledes gäller det, att äldre lärare väl kunde behöva ett tillfälle att komma i kontakt med den moderna forskningens rön. Även bör framhållas, att varje lärare genom riksdagens beslut ålagts skyldighet att oavsett ålder eller lämplighet medverka vid ledning av lärjungarnas stadgade idrott och friluftsvärksamhet, ett område, inom vilket alltså ett alldeles speciellt behov av utbildning måste anses föreligga.

Behovet av anslag till resestipendier är ävenledes större nu än vid den tidpunkt, då det var som högst. Å ena sidan har antalet läroverkslärare genom R riksdagens beslut av 1927 och senare ökat i mycket hög grad, så att redan på denna grund ett högre anslag än då icke vore oskäligt, ett förhållande, som i lika mån kan sägas gälla om behovet av anslag till specialkurser, å andra sidan har lärarkårens ekonomi genom ogynnsamma konjunkturers inflytande på dess lönefråga kommit i ett sådant läge, att de studieresor

på egen bekostnad, som många läroverkslärare under den starka inflationstiden för Centraleuropas stater kunde tillåta sig, nu icke längre så allmänt kunna komma ifråga. Och dock måste det konstateras, att den ungdom, som undervisas i de allmänna läroverken, i en alltjämt stigande grad - delvis genom statsmakternas välvilja - beredes tillfälle till att i utlandet förkovra sina språkkunskaper.

Av vad Styrelsen ovan tillåtit sig ~~EX~~ framhålla synes det styrelsen otvetydigt framgå, att bärande skäl föreligga ~~KXXX~~ för riksdagen att ~~KXJKXX~~ ~~KXKXX~~ lämna gehör åt en begäran om ökade anslag av antydd art, varför Styrelsen underdånigst hemställer, att Eders Kungliga Majestät ville ~~KX~~ föreslå 1932 års riksdag att dels bevilja anslag för speciella fort-~~KXK~~ och utbildningskurser i läsåmnen och i fysisk fostran till sådant belopp, att berättigade krav på kompetens för de speciella undervisningsgrenarna tillgodoses, dels även öka anslagen till resestipendier för lärare i levande språk i proportion till ökningen i antalet lärare vid de statliga läroverken, dels slutligen också att tillmätta anslaget ~~få~~ resestipendier för lärare i andra ämnen än levande språk något mera frikostigt, så att detsamma även kan bereda tillfälle för andra lärare än provårsläroverkens att bedriva pedagogiska studier i utlandet.

Stockholm den juni 1931.

Å Styrelsens för Läroverkslärares Riksförbunds vägnar: